

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOSZVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendszeres tagdíja évi 200 lel, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelfigyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 200 lel Egyes szám 8 lel

A lóhere és lucerna magtermelése.

Irta: Grabner Emil.

Alig van olyan magtermelési ágazatunk, amely a hibáinak megjavítását olyan nagy hásszal tartalmazhatja, mint a lóhere és a lucerna magtermelése.

Könnyen belátható ez, ha számításba vesszük, hogy mi lenne az értéke akár alacsonyabb áron is annak, ha a mostani 1—2 q kat. holdankénti lóhere-, vagy lucernamagtermések helyett 3—4 q teremne. Elméletileg ennél lényegesen több is teremhetne, ha a termelőterület valamennyi virágja magot kötne. Ámde éppen abban van a hiba, hogy a növények magkötése a hiányos rovarjárás folytán a termékenyítést váró virágok csekély százalékára terjed ki. A hiányosan termékenyült lóhere, vagy lucerna alig terem lövenként 50—100 magot, gyakran egyáltalában semmit sem, ellenben a jól termékenyült tövek átlagosan 1000—3000, az erősen bokrosodott tövek 4—6000 magot teremhetnek.

A másik károsodást a magtermést pusztító rovarok (apion, gonioctena stb.) okozzák, amelyek azt a gyenge termést is megtizedelik, amit a hiányos magkötés ellenére mégis nyerhetnénk. Ebben az esetben a hiba legtöbbször abban van, hogy a kártevőket rendszeren csak akkor veszik észre, ha a magtermést már nem is tizedelik, hanem elpusztítják, pedig a károsodás megelőzése és elhárítása ez esetben nagyon lényeges jövedelemtöbbletet jelentene.

A lóhere és a lucerna sikeres magtermelése nemcsak a termelési, hanem gyakran döntő mértékben a rovarügyi részletek sikeres megoldásán múlik.

A magtermést károsító rovarok rendszeres és kellő időben foganatosított irtásán, valamint a magkötést előmozdító rovarok elszaporodásának tervszerű előmozdításán kívül sokat segíthet e téren az is, hogy a lóhere és a lucerna takarmányozásra aratott első termését milyen fejlettségi állapotban aratjuk. Vagyis, az, hogy ennek révén a magot szolgáltató termésünk milyen fejlettségi fokban jut a nyár magkötésre legkedvezőbb, meleg, napos időszakába.

Erre nagy átlagban az a szempont lehet irányadó, hogy magtermelés esetén a takarmánynak használt termést nem szabad későn aratnunk, hogy a magtermelésre használandó második termés erőteljes lehessen. Ez azonban csak nagy általánosságban lehet érvényes, mert a nyár különböző időszakában az időjárás évszámra nagyon változó és gyakran nem a korábban, hanem a későbbben fejlődő maglóhere, vagy lucerna adhatja a jobb magkötést.

Nagyobb lóhere-, vagy lucernatermelő

gazdaságokban ez okból célszerű lehet azt az eljárást követni, hogy a takarmánytermés eltérő idejű aratásával különböző fejlődésű magtermő táblákat biztosítanak és ezek közül azokat hagyják meg magnak, amelyek a legjobb magkötést ígérlik. Magtermelés esetén különben is nagyobb területet kell belőlük vetni, mint az esetben, ha csak takarmányhasználat a célunk.

Ezekkel az adatokkal csupán csak támpontokat kívánok szolgáltatni arra, hogy a gyakorlati termelés körében ez irányban megfigyelések történnének. Így a lóhere, valamint a lucerna kellő foku magterméseinek biztosítására legfelelőbb módokat megállapíthatjuk, mert ezidőszere a növények magtermelése legtöbb helyen nem történik olyan céltudatosan, hogy a lehető legnagyobb magtermést biztosítsa, hanem az a véletlen eshetőségeitől, az időjárástól, rovaroktól stb. függ.

A már említett részleteken kívül a foszfor-savműtrágyák használata is lényegesen javíthatja a növények magkötését, eselleg az is, ha széles sortávolságra vetve, fogatos kapálással műveltetnek. Az utóbbi azonban kétes értékű és ha a kapálás nem rendszeres, a felverődő gyomok miatt a széles sortávolság vetésük inkább káros, mint hasznos.

A gyakorlati gazdák körében sok kitűnő megfigyelőnk és magas képzettségű szakembereink működik, akiknek tapasztalatai ezt a kérdést biztos sikerrel oldhatják meg, ha egyúttal közlik is az e tárgyú tapasztalataikat. Ezért ezzel a közleménnyel különösen az a célom, hogy felkérjem az ez iránt érdeklődő gyakorlati gazdaiársaimat, hogy foglalkozzanak ezzel a kérdéssel, amelynek lényege az, hogy: miként fokozhatjuk a lóhere- és lucernamagterméseinket, hogy azok ne a mostani, hanem azt a magtermést szolgáltatassák, amelyet a mi arra különben nagyon alkalmas természeti viszonyaink között teremni képesek lennének.

Ez elsősorban a magtermelő gazdaság érdeke, mert e növényeknek akár csak 1—2 q-s kat. holdankénti magtermés többlete már jelentékeny jövedelemgyarapodást jelentene, amely egyúttal a takarmánytermelés költségeit is lényegesen csökkenti. De ez egyúttal a közérdek szempontjából is nagy horderejű kérdés, amelynek sikeres megoldása megszüntetné azt a lehetetlen helyzetet, hogy a kitűnő lóherénk és lucernánk helyett időszakonként azok silány fajtaértékű külföldi magjának behozatalára szorulunk és azok későbbi magtermésével megrontjuk lóherénk és lucernánk külföldi jó hírnevét.

A kellőfoku holdankénti magtermés biztosításával egyúttal fellendíthetnénk e növények most is jelentékeny értékű vetőmagkivitelét és ez a külkereskedelmi mérlegünk nagyon jelentékeny jövedelmi tétele lehetne. Különösen akkor, ha első-

sorban azok a gazdaságok foglalkoznának azok rendszeres és nemcsak a véletlen esélyeken múló magtermelésével, amelyek nem vásárolt mag után termelik e növényeket, hanem a saját vetőmagszükségletüket rendszeresen maguk termelik.

A jövedelmező és biztos sikerű magterméssel kapcsolatosan a lóhere és a lucerna termelőterülete lényegesen kiterjeszthető és azok a gazdaságok nagyon becses jövedelmi forrásaivá válhatnak. A lóhere, nemkülönben a lucerna termelését takarmánygyarapodásra is nagyon sok helyen ki lehetne még terjeszteni, ha azok termelésének jövedelmezőségét a jó magtermések megjavítják.

Ezt a két növényt nálunk még korántsem termelik olyan arányban, amilyenben az állattenyésztésünk fejlesztése érdekében különösen a kisgazdák területein szükséges volna, de ha a magtermelésüket megjavítjuk, akkor e téren is javulás várható.

A fejlődésnek az aranka-fertőzöttség is súlyos hátráltatója, de ha a kellő foku magtermések által a magtermés jövedelmezőségét biztosítjuk, az aranka elleni védekezés is erőteljesebbé válhatik, mert a jól jövedelmező növényt érdemes a kártevőktől megvédeni.

Elsősorban az arankamentes területekre vetett, arankamentes vetőmag biztosít e kártevő ellen. Az utóbbit akkor nyerhetjük legmegbízhatóbban, ha azt magunk termeljük. Ha fertőzött vetőmagból nyertük a vetést, ha abból az arankát megkötés előtt kiirtjuk, arankamentes magtermést nyerhetünk.

Fertőzött területeken már csak a rendszeres arankairtás segíthet és úgy látszik, hogy ennél a kuskutanpermetezés eredményesen lehet segítségünkre.

Az arankairtás és heremagtisztítás újabb módszerei is érdemeket aratnak, hogy azokat a gyakorlati szakemberek kipróbálással felülbírálják.

Nagyon értékes lenne, ha a fent előadottak alapján — amelyekben csak a leglényegesebbre szorítkoztam — a gyakorlati gazdák közölnék a lóhere és a lucerna magtermelése terén szerzett általános érdekű tapasztalataikat. Egyúttal az is nagyon értékes lenne, ha a lóhere- és a lucerna magtermelő gazdaságok tavasztól ősziig kiterjesztenék a megfigyelésüket e növények magkötésére és a magtermelésük tökéletesítésének többi részleteire. Így az idejű termelési esztendő befejezése után, e tapasztalatok közlése alapján céltudatosan és eredményesen fejleszthetnők e növények kétségtelenül nagyértékű magtermelését.

Minden gazda biztosítsa terményeit

jégekár ellen a

Gazdák

Általános biztosító
Részv.-társ.-nál.

Vezérképviseletek:

Arad, Brassó, Déva, Gyulafehérvár, N.-várad, Nagykároly, Szatmár, Marosvásárhely, Temesvár, N.-szében.

Az E. G. E. tagjai kedvezményben részesülnek.

Talajjelölények.

Válasz Rahovánszky István úr cikkére.

Rahovánszky ur közleményét azzal kezdi „bátorkodom saját tapasztalataim ismertetését gazdátársaim tudomására hozni.”

Az igazság érdekében megállapítom, hogy ennek az ígéretének jelen cikkemben nem tesz eleget. Állításokra, melyeket én is H. Gothárd könyvéből vettem, megállapításokkal és nem az egyedül perdöntőként szerepelhető kísérleti eredményekkel válaszol. Ez nem dönthető el a vitát és nagyon emlékeztet arra az időre, amikor kerek egy évig folyt a „Közletek” hasábjain a vita a sortrágyázásról elméletileg. Akkor tekintélyes szakembereink állították, hogy a Rekord II géppel vetett mag csíráját megfogja ölni a sorba adott szuperfoszfát. Közben pedig növényeink vígan nőttek tovább a szuperfoszfátban és a gyakorlati gazdák számszerű adatai végérvényesen eldöntötték a vitát, pedig az elmélet, mint elmélet helyesen következtetett. Kérdés ezek után; jogomban áll-e vitát folytatni? Nem nagyon, de elméletileg is helytelen megállapításait helyreigazítani kötelességem.

Sohasem állítottam, hogy a „házi csillaslétrombányák”-ból kikerült edafonkultura ugyanazzal az intenzitással gyarapodik tovább a kertben, vagy szántóföldön, mint a mesterségesen készített ágyásokban. Hiszen ép azért szaporítja el őket Gothárd mesterségesen, hogy növényeinkre már bőven jussanak és termésfokozó hatásukat érvényesíteni tudják kedvezőtlenebb körülmények mellett is. Avagy talán tovább szaporodik a *Bacterium radialis* (*Rhizobium Leguminosarum*) a pillangósak kiszárítása után? Ugye nem és termésfokozó hatása mégis kétségtelen a pillangósak után vetett más növényeknél. De menjünk tovább egy lépéssel. Ki merne olyan botorságot állítani, hogy az istállótrágya szaporodik a talajban? Nem, sőt fogy, de amíg elfogy fokozza a termést. Az edafonkultúránál pedig kétségtelenül — bár, elismerem lassabb, — továbbszaporodási folyamata van kiszórása után. Az a tény tehát, hogy lassabb a talajmikrobák szaporodása az edafon kiszórása után, nem érv ellene. Cikkirő ezek után arra hivatkozik, hogy „az edafonkultúrák erősen trágyázott talajon (szerves trágya) fejtik ki csak hatásukat öntözés mellett.” Hát baj ez? Nem ugyanugy vagyunk-e — mésznitrogént kivéve — az összes műtrágyákkal és mégis drága pénzén vásároljuk őket, míg az edafonkultúrát minimális költség mellett magunk állíthatjuk elő és a mellett nem cserepesítjük a talajt, mint a csillaslétrom.

No és most álljunk szembe az öreg ágyúval: „ma kimutatható észleletek szerint, más növénynek nitrifikáló tulajdonsággal bíró élődsi baktériuma nincs.” Pranci „Botanik”-jának 1896-ban megjelent kiadása már tud a Mycorrhiza gombáról, mely nélkül a fenyő, bükk, nyír, hárs és fűz nem tudnak megélni. Az újabb tudomány Nitrofor, Azofor és még sok nehezen előszámlálható baktériumok pácolószert hoz forgalomba, melyek mind a Rahovánszky állításának ellenkezőjét igazolják. De eltekintve ezektől sem Francé R., sem H. Gothárd, sem én nem állítottuk soha, hogy az edafon élődsi baktériumok lennének. Sőt hangsúlyoztam, hogy önálló élőlények, melyek között vannak nitrogéngyűjtők is. Főlöszleges ismétlések helyett utalok az E. G. f. év 3. számában írott cikkemre.

Helyeslem cikkirőnek azt a figyelmeztetését, hogy egyedül ez uton sovány földek feljavítása különösen traktorozás mellett nem érhető el.

Egyebekben állom és ismétlem felhívásomat. Meg kell próbálnunk a „házi csillaslétrombányák”-kal jövedelmünk szaporítását. Figyelniük kell e kérdés továbbfejlődéséről Magyarországon, mert soha sem ígért még senki kevesebb költséggel és munkával megvalósítható több termést, mint Gothárd és Kreybig.

Dr. Nagy Endre.

Az újabb növényvédelmi szerekről.

Írta: Dr. Péter Béla.

II.

6. Sulfarol permetezőszer a gyümölcsfenész, vagyis a monília és a lisztharmat ellen. A sulfarol vízben oldható kén tartalmú növényvédelmi szer, amellyel a növény lisztharmat betegségét, valamint a gyümölcsfák monília betegségét orvosolhatjuk. A szőlő lisztharmatja ellen is jó hatással alkalmazható a sulfarol. A sulfarolt úgy permetezhetjük, mint a rézgálicoldatot. A lisztharmat ellen azelőtt a kénporozást alkalmazták, de újabban jobbnak bizonyult mindenféle lisztharmat ellen a sulfarollal való permetezés. A sulfarol vízben feloldva és fölkeverve azonnal ki permetezhető. Nagy előnye a kénporozással szemben, hogy rendkívül sokáig tapad növényzeten és borus, nedves és hűvös időben is fejleszt kengázokat, miáltal nemcsak a már fellépett lisztharmatot pusztítja, hanem a még egészséges leveleken a lisztharmat föllépését is meggátolja. A lisztharmat ellen mindjárt a betegség első fellépésekor kell permetezni, a moníliafenész ellen pedig többször kell a permetezést ismételni. Kora tavasszal, rügyfakadás előtt 2% os sulfarollal permetezünk, először közvetlenül a virágzás után másodszor és 3-4 héttel később még harmadszor is kell permetezni. Utóbbi két permetezésnél azonban csak 1/2 százalékos oldatot használunk. Nagy figyelmet kell fordítani különösen az egres, az őszi barack és a jonatánalma permetezésére, mert ezek sokat szoktak szenvedni a lisztharmattól. A rózsza is, kivált a feltűró rózsza, kímélő rózsza és különböző kerti diszvirágok is sokszor szenvednek a lisztharmattól. Mindezeket meggyógyíthatjuk a sulfarollal való (idején való) permetezés által.

7. Perosan. Újabban a peronoszpóra ellen a perosan nevű permetezőszert ajánlják. Ezzel úgy a szőlőt, valamint a burgonyát, a paradicsomot, dinnyét és uborkát, valamint a gyümölcsfák különböző betegségeit meg lehet gyógyítani. A szőlő és a konyhakerti növények peronoszporája ellen, valamint a szilvalevelek foltoossága, a bábaszilva és a körte és alma varasodása ellen jó hatással alkalmazható a perosan, mint permetezőszer. Előnye a bordólével szemben, hogy nem kell hozzá mészdádatot keverni, azért könnyebb a kezelése. Vízben feloldva azonnal ki permetezhető és hetekig is eláll, nem képez üledéket, a permetező rőzsáját pedig nem tömi el. A perosannal való permetezés sokkal takarékosabb és olcsóbb. A szőlőfürtök permetezésére a perosan oldathoz sulfarolt szokás keverni. 100 liter perosan léhez 1/2 kg. sulfarolt kevernek hozzá. A perosanból az első permetezéshez 1 százalékos, a többi permetezésekhez pedig 1.5-2 százalékos oldatot kell használni. Az alma és körte varasodása vagy ragya belegése, a szilva bábasodása és leveleinek vörös foltoossága ellen igen jó sikerrel alkalmazhatjuk a perosannal való permetezést.

Rügyfakadás előtt 2 százalékos, virágzás után 1 százalékos és 3-4 héttel reá szintén 1 százalékos perosanoldattal kell permetezni. Ha lisztharmat és monília is mutatkozik ezeken a fákön, akkor a perosanoldathoz 100 liter lére 2 kg. sulfarolt lehet keverni.

8. Verdola. A verdola porozószer a peronoszpóra és a lisztharmat ellen olyan helyeken, ahol permetezéshez szükséges víz előteremtése nehézségekbe ütközik. Olyan helyeken olcsóbb védekezési mód a peronoszpóra és a lisztharmat ellen a verdola nevű intenzív hatású réztartalmú porozószer, amelynek nagyobb foku tapadó képessége van, mint a rézgálicoldatnak. A verdolát a szőlő virágzása idején permetezés helyett használják, hogy a szálló por a fiatal virágzó fürtöket jól megvédje úgy a peronoszpóra, valamint a lisztharmat ellen, ezenkívül a fűriperonoszpóra ellen ajánlatos a használata. A verdola a rézkénpor és a kén-

porozás helyett használható. A verdola összetétele különbözik az eddig használatos porozószerektől. Réztartalma vízben oldható, anélkül, hogy perzselne. Ezért hatása gyors és érelyes. (Vége köv.)

Gazdasági szövetkezeti és szociális előadások Udvarhelyvármegyében.

Az erdélyi székely vármegyék földművelő népe tulnyomó részben még ma is szervezetlen. A szervezkedés munkáját számos körülmény akadályozta eddig, a legnagyobb akadály azonban a földművelő nép szervezkedés iránti érzékének és sok esetben megfelelő vezető emberek kitarlásának hiánya volt. A most beinduló szervezkedésnél az első lépés lesz, hogy az E. G. E. az Udvarhelyvármegyei G. E.-tel karöltve a szervezésre hivatott és a szervezést vezető gazdák, lelkesek és tanítók részére egy tanfolyamot rendez. E tanfolyam célja a vezetésre hivatottak tájékoztatása teendőik felől. A szervezkedés célja a magyar földművelő nép anyagi jólétének előmozdítása. E célból gazdasági, hitel, fogyasztási, értékesítő szövetkezetek alakítása, a régiök ujjaszervezése továbbfejlesztése. Ezekbe a szövetekedbe lüktető eleven életet kell belevinni, hogy azok második otthonává váljanak a kiscgazdáknak. Az udvarhelyvármegyei szervezkedés három központi fekvésű helységben indul meg egyszerre. Nevezetesen május hó 7-én Székelykeresztúron, 9-én Székelyudvarhelyen és 10-én Szentpádon fognak előadások tartatni. Előadókat küldenek ki az E. G. E., az U. G. E., a Hangya és Hitel szövetkezetek központja. Az előadások végighallgatása és megszívlelése minden jóérzésű udvarhelyvármegyei és a földműves sorsa iránt érdeklődéssel viseltető embernek erkölcsi kötelessége. Nem a dobszóra és hangos, lármás felvonulásokra van ma szükség, hanem az öntudatos, kiartó, lankadást nem ismerő szorgalmat munkára. Csak ezzel tudjuk előbbre vinni a székely földműves sorsát. Az E. G. E. rendre a többi székely vármegyékben is beindítja a kiscgazdák ujjaszervezésére irányuló akcióját, mely remélhetőleg meg fogja hozni a közjára a maga gyümölcsét.

A naszodi vörös kakas.

Akik ma még gazdagok, holnap koldusbotra juthatnak, hisz mindnyájunk sorsa sűrű, sötét fátyollal van letakarva, nem láthatunk a jövőbe. Naszód városában azonban a vörös kakas bevilágított a jövőbe, hogy az elemi csapások által okozott károk ellen biztosítással bizonyos mértékig védekezhetünk. Az elmúlt héten 150 lakóház és két templom égett le Naszodon az orkán szerű szélvihar által észterit tüzvészben. Percek alatt ütötte fel a fejét a vörös kakas a házak, csűrök, boglyák fedelén és 15 óra alatt átlag óránként 10 ház égett le földig. Számos ember maradt hajléktalanul, kenyér nélkül, szegényen, köztük sokan voltak, akiknek tavaly az árvíz, az idén a tüzvész rombolta le földig a hajlékát. És kitől kérhetik számon kárukat a szerencsétlenül járt emberek szárai? Dés, Beszterce és a szomszédos községek tüztőlóságai kivonultak, de a fékevesztett elemek tombolásának gátat vetni csak százezer millióra menő károk után sikerült. Az adókkal agyonnyargató társadalomra vajjon számíthatnak-e a károsultak? Nehezen hisszük, hiszen ma még a gyűjtögetéshez is hatóság engedély kellett itt az államnak kell a károsultak segítségére lépnie, nekünk pedig, akiket a sors megkímélt e szörnyű csapástól igyekeznünk kell nemcsak a tűz, de vetéseinket a jég károk ellen is biztosítani. Ne sajnáljuk az áldozatot erre, de önvédelmül szereljünk fel a községeket fecskendővel, mert csak így remélhetjük, hogy az elemekkel megfogunk tudni küzdeni.

Törvények, rendeletek.

Törvényjavaslat szőlőművelés szervezéséről.*

A Garofild miniszter által előkészített mezőgazdasági törvényjavaslatok sorozatában a legutóbbi szenátusi bizottsági ülésen már tárgyalás alá került a szőlőművelés szervezéséről szóló törvényjavaslat, amely már ott élénk megvitatás tárgyát képezte.

A földművelésügyi miniszter a többi mezőgazdasági szakokkal szemben igen élénken foglalkozik a szőlőművelés ügyének felkarolásával. Ismeretese a szeszadó törvénynek ez irányban hozott rendelkezései és hogy az egész törvénynek végeredményében a bortermelés és értékesítés helyzetének megkönnyítése volt a célja. A szőlőművelés szervezésének törvényjavaslatával a földművelésügyi miniszter tovább akar menni egy lépéssel ezen a megkezdett úton.

A benyújtott törvényjavaslat miniszteri indoklásának lényegesebb pontjai a következők. A szőlőművelés nehéz válságban van, a válság okai:

a) a szőlőműveléshez szükséges anyagoknak, gépeknek, eszközöknek és edényeknek nagyobb mérvű drágulása, mint a bor árának emelkedése. Jelzett cikkek az 1916. évi árakkal szemben 50-60 szorosra, míg a bor ára csak 20-30 szorosra emelkedett.

b) a költségek emelkedésével járó termelési tökehiány,

c) a bor hamisítása különösen gabonából készült szesszel.

Fenti körülmények részbeni orvoslására hozott az 1926. júniusi szeszadó törvény, aminek következménye, hogy a gabonaszesz literenként fokként ma 120-130 lei és így a hamisítása már nem rentabilis. A borárak a háboru előtti áraknak csupán 30-szorosát teszik ki, míg a munka 40, az anyagok 50-60 szor olyan drágák, mint a háboru előtt. Ennek oka a túltermelés.

Az egyesülés következtében a szőlőtermő területek 4-szer annyira emelkedtek, mint amennyi a régi királyságban volt. Ma 280000 hektár van beültetve a háboru előtti 83500 hektárnyi területtel szemben. Ezen területek bortermése jóval túlhaladja a belföldi szükségletet. A kivitel pedig a szomszéd államok védvámja folytán lehetetlen.

Hozzájárul ehhez a direkttermő szőlőfajták túlságos terfoglalása, a szőlőtermő területek 30%-a direkttermőkkel van beültetve, amelyek alacsonyabb minőségű bort teremnek és kevesebb költséget is igényelnek. Ennek a kérdésnek rendezetlensége folytán ma a szőlőültetése körül a legnagyobb chaosz uralkodik. Ezért a törvényjavaslat foglalkozik a szőlőültetés, szőlőoltvány kereskedelem ellenőrzésével. A területeket két részre osztja: mezőgazdasági és szőlőtermelő vidékekre és külön rendelkezéseket tartalmaz mindkét kategóriára nézve. Hasonló képen szabályozza a szőlőoltványok termelését és azok kereskedelmét.

A tervezet második felében foglalkozik a szőlők kárbiztosításának kérdésével és szabályozza a szőlőhitel kérdését. E célra bevezeti a szőlőtermelők kötelező anyagi hozzájárulását a szőlőbiztosítás és hitel szervezetéhez. Eddig a miniszter indoklása.

A törvénytervezet első fejezetében foglalkozik az általános rendelkezésekkel, ezek szerint szőlőültetés, termelés és szőlőoltvány kereskedelem az állam felügyelete alá helyeztetik. A községek két csoportra oszlanak:

a) szőlőtermelő községek azok, amelyeknek területén szőlő van ültetve és ahol a talaj természete szőlőművelésnek megfelel.

b) mezőgazdasági községek, amelyeknek

* A törvényjavaslat ismertetése kapcsán kérjük az érdeklő szőlőgazda tagjainkat, hogy a javaslatra vonatkozó észrevételeiket közölni sziveskedjenek az E. G. E. Szől. és Bor. szakosztályával. Szerk.

„ODEON”

a villamos beszélőgép felvevő technikájának legnagyobb teljesítménye.

Legtisztább hang, zöreij nélkül!!

LEMEZEK: mindentéle művészi zenék és énekek legnagyobb választéka.

Legújabb eredeti amerikai és argentin slágerek és tánclemezek.

Nagyromániai vezérphépviasslet és ráktár:

„ODEON” MŰVEK

BUCUREȘTI, Calea Victoriei 79. (vis-a-vis de Biserica-Alba).

Fiókok: Bucuresti, Bulv. Elisabeta No. 1. (Grand Hotel Boulevard alatt).
Cernauti, Russische Gasse No. 11.

Kapható minden jobb szaküzletben. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bemutatás vételkényszer nélkül, legnagyobb készséggel.

Kaphatók részletfizetésre is.

területén nincsen szőlő, vagy ahol a bor minősége 9 maligand fokon alól van.

Direkttermőkkel beültetett területek nem adnak a községeknek szőlőtermelő jelleget.

A második fejezet a szőlő ültetések kérdését tárgyalja. Mezőgazdasági jellegű községekben jelen törvény életbeléptetése után szőlőtelepítések tilosak. Kivételesen a földművelésügyi miniszter saját kezdeményezéséből, vagy a szőlőtermelő bizottságok javaslatára engedélyezheti ezen községekben is a szőlőtelepítést a következő esetekben:

a) Megfelelő piacok közelében csemege-szőlő telepítése céljából,

b) külön e célra szolgáló területeken csak első minőségű borok termelése céljából.

Lakóházak közelében 1 fél hektárig terjedő szőlőültetvények nem esnek a jelen törvény rendelkezései alá.

Szőlőtermelő községekben a szőlők ültetése, nagyobbítása, vagy kiegészítése a szőlőtermelői bizottság javaslatára történhetik a miniszterium által megengedett fajtákban.

Direkttermők ültetése és azokkal való kereskedelem tilos. A miniszterium megengedheti azonban a direkttermő fajták termesztését is, amennyiben azok kisértek alapján megfelelőnek mutatkoznak.

A harmadik fejezet a szőlőoltvány telepek felügyeletének kérdésével foglalkozik. Ilyen telepek létesítése csak a miniszterium fölhatalmazása mellett történhetik. Meglévő telepeknek is meg kell szerezniük ezt a meghatalmazást. A miniszteriumnak joga van a telepeket felülvizsgálni. E célból a miniszter szervei bármikor megtekinthetik a telepeket és azok könyvezetését. A teleptulajdonosok a miniszterium által megjelölt fajtákat kell termeljenek és a megjelölt vidékekre forgalmazzák. Rendelkezések be nem tartása esetén a működési engedély megvonatik.

A tervezet negyedik fejezete a szőlőoltvány kereskedelemre vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza. Ezek szerint a szőlőoltvány kereskedelem a miniszterium felügyelete alá van helyezve. A kereskedők csak a miniszter által engedélyezett fajtákat hozhaják forgalomba és az általa megjelölt vidékeken. A szőlőcsemeték behozatala is csak a miniszterium jóváhagyása mellett történhetik, amely megjelöli a fajtákat és a vidéket. A szőlőcsemete eladásokról a kereskedők rendes könyveket kell vezessenek, amelyről évenként kétszer kivonatot kötelesek a miniszteriumnak előterjeszteni, összettel a rendelkezésre álló szőlőcsemetékről fajtánként, továbbá az eszközök eladásokról kimutatván a vásárlók neveit és a vásárolt fajtákat. Az utóbbi jegyzék úgy a teleptulajdonosokra, mint a szőlőcsemete-kereskedőkre kötelező.

Az ötödik fejezet foglalkozik a szőlőbetegségek elleni védekezéssel, e szerint minden szőlőtulajdonos köteles védekezni a szőlőbetegségek ellen. A fellépő szőlőbetegségek bejelentendők a községi előljárásnál, amely a megyei gazdasági hivatalt értesíti, ez megállapítja a betegséget és előírja az alkalmazandó eljárást. A rendelkezések végre nem hajtói hektáronként 5000 lei büntetéssel sújthatók. A betegségek ellen való védekezés céljából a szőlőcsemeték behozatala is ellenőrzés alá vehető. E célból minden behozott szőlőoltvány-küldemény egészségi bizonyítvánnyal látandó el, beteg küldemények visszairányítatnak.

A hatodik fejezet felsorolja az előbbi rendelkezések végrehajtására hivatott szerveket. A törvény életbeléptetésétől számított 3 hónapon belül minden megye pénzügyigazgatósága összeállítja az illető megye szőlőstatisztikáját. E célból minden szőlőtulajdonos egy hektár területen túl köteles 2 hónapon belül a szükséges bejelentést megtenni. Ez esetleg szóbelileg is történhetik. A szőlők statisztikája tartalmazza: a termőszőlő kiterjedését, a fiatal szőlő kiterjedését, a beültetés alatt levő terület nagyságát és az ültetésre rendelkezésre álló terület nagyságát.

Minden megyében szőlőtermelési bizottság alakul, amely a szőlőtermelési szindikátus által választott két tagból és a földművelésügyi miniszter egy kiküldöttjéből áll. Szindikátus hiányában a másik két tagot a miniszter nevezi ki a szőlőbirtokosok közül. A bizottság tagjainak megbízatása 5 évre szól, feladatai a következők: Felülvizsgálni a szőlők statisztikáját, előterjesztést tenni a mezőgazdasági községekben a szükséges szőlőtelepítésekre, véleményt mondani a szőlőtermelési községekben való telepítésekre, ellenőrizni a miniszterium a szőlőművelésre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtását.

A jelen törvény rendelkezésének végrehajtását ellenőrzik: A szőlőművelési igazgatóság személyzete, a legfőbb gazdasági tanács személyzete, a szőlőbetegségek elleni küzdelemmel megbízott személyzet, a szőlőművelési szindikátusok ellenőrző személyzete, a falusi bírák és polgármesterek, a vámfőnökök, az őrsparancsnokok és az adószedők.

A kihágásokról jegyzőkönyv veendő fel, amelyeknek alapján a törvényszékek határoznak febezés nélkül és enyhítő körülmények figyelmen kívül hagyása mellett.

A hetedik fejezet büntető rendelkezéseket foglal magába. Meg nem engedett területeken való szőlőültetés hektáronként 10000 leivel büntetetik, direkttermők szaporítása, vagy az azokkal való kereskedelem az oltott szőlő árának 5-szörösével egyenlő pénzbüntetéssel súly-

taik. A miniszterium engedélye nélkül való csemele termelés hasonló büntetés alá esik.

A tervezet második része tárgyalja a szőlőkre adandó hitel és azok biztosítására alakuló részvénytársaság kérdését. E célból, 20000 drb. 50 lei névértékű részvényt bocsáj ki a földmívelésügyi miniszterium, a minek alapján a részvénytársaság tőkéje 10 millió lei lesz, ehez járul a szőlőtermelők kötelező hozzájárulása, amelyet a részvénytársaság közgyűlése állapít meg és amely hektáronként 15 arany leit nem haladhat meg, illetőleg az eladott bor literénél 15 arany baninál magasabb nem lehet. Amennyiben így a részvénytársaság tőkéje 50 millió arany leit megér, úgy a kötelező hozzájárulás leszállítható. Ezen hozzájárulás fizetése kötelező és az állam adóbehajtó közegei által szedeli be. A továbbiakban foglalkozik a törvény a részvénytársaság szervezetével, annak működésével, amely kétirányú lesz: szőlőknek jégkár elleni biztosítása és kölcsönök nyújtása; a nyújtott kölcsönök kifizetésére lehetnek u. m. ingatlan jelzálog kölcsönök és ingó zálogkölcsönök.

Folyt. köv.

EGYLETI ÉLET.

A kormány megállapította az 1926. évi termésű cukorrépa árakat. Hosszas huzavona után végre a kormány megállapította az 1926. évben termelt és beszállított cukorrépa árakat és pedig 100 kg. ként 129 30 L.-ben. Az erre vonatkozó értesítést most küldte meg az ipari és kereskedelemügyi miniszterium a Cukorrépatermelők Szövetségének április 21-iki kelttel 32697—1927. sz. a. A Szövetség az eddig kifizetett összegeknek a fentli összegre való kiegészítése érdekében megkeresést intézett a cukorgyárhoz.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1925. évre 100 L. tagdíjat fizetett: dr. Kölcsey Ferenc Domahida, Györbíró Arthur Arad (200 L.).

1926. évre 200 L. tagdíjat fizetett: dr. Kölcsey Ferenc Domahida, Mikó László Nyárádszentlászló, P. Ferencz Pál, Szék (100 L.), Szabó Dávid Kézdiszentkereszt (100 L.), Engl Elek Marosvásárhely, Györbíró Arthur Arad (150 L.), P. Nagy Sándor Retteg (100 L.), Simon János Zsibó (100 L.).

1926. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: dr. Kölcsey Ferenc Domahida, Mikó László Nyárádszentlászló.

1927. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Gálfi Jenő Sinfalva, P. Ferencz Pál Szék, Szabó Dávid Kézdiszentkereszt, Márk Samu Mezőmehes, Kelemen Dénes Rugonfalva, P. Nagy Sándor Retteg.

1927. évre 200 L. tagdíjat fizetett: dr. Kölcsey Ferenc Domahida, Ugron Zoltán Flátfalva, Simon János Zsibó.

1927. évre 150 L. E. G. pótdíjat fizetett: Gálfi Jenő Sinfalva, dr. Kölcsey Ferenc Domahida, Szabó Dávid Kézdiszentkereszt, Márk Samu Mezőmehes, Kelemen Dénes Rugonfalva, P. Nagy Sándor Retteg, Simon János Zsibó.

1927. évre előfizetett 400 L.-t. Samanja Öcsanád.

Vegyes közlemények.

Állami minta baromfitenyésztelepeket létesítenek. A földmívelésügyi miniszterium tervbevette a baromfitenyésztés fellendítését, úgy mennyiség, mint minőség tekintetében, éppen ezért április 9-ére összehívta az összes már meglévő romániai kis állattenyésztő egyesületeket, amelyek közül tízen képviselték magukat. Az értekezleien maga Garoffid földmívelésügyi miniszter elnökölt. Bralla vezérigazgató ismertette a földmívelésügyi miniszterium tervét, amely szerint hét mintatelepet akarnak felállítani, amelyen fajbaromfiakat nevelnének. Ezek a telepek az állami rezerva földekből 5 holdat díjtalanul kapnak, de emellett még pénzbeli támogatást is. Az első két telepet már az idén felállítják Bukarestben és Kolozsvárt. A kolozsvári „Fauna” Baromfitenyésztőegyesület egyébként már kapott 5 hold földet a kincstártól a szászfenesi határban, azonban anyagi eszközök híján nem tudta még a telepet berendezni. Mielőtt azonban az államtól pénzbeli támogatást is kapnak, berendezik.

Csikmegeye Gyergyóvidékének Gazdasági Egyesülete e hó 18-án tartotta meg ez-évi rendes közgyűlését Barabássy József elnöke alatt. Az általános gazdasági helyzetről szóló jelentés kapcsán kifejlődött vita rendén számos panasz hangzott az ipar és kereskedelem túlzott védelme, az agrárellenes vámpolitika, az adóilletékek nagysága, közmunkák sokasága miatt. Az elemi károk ellen biztosítás utján óhajtanak az egyesület tagjai védekezni, ezért külön biztosítási szakosztályt állít fel az egyesület. Az évi jelentés és zárszámadások elfogadása után az ülés véget ért.

A baromfitenyésztő gazdatársaink gyakran fordulnak hozzánk különféle baromfitenyésztési kérdésekben. Mivel egy igen élénk tevékenységet kifejtő baromfitenyésztő egyesület működik Brassóban „Első Erdélyi Kisállattenyésztő Egyesület” néven, ajánljuk, hogy teljes bizalommal forduljanak gazdatársaink a fentli társasághoz mindennemű utbaigazításért.

Nemzetközi borhivatal létesült Párisban, melynek célja a pálinka kiszorítása és a borfogyasztás emelése.

Kisüstök ellenőrzése. A pénzügyminiszterium körrendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amellyel szigorú ellenőrzésre utasítja őket a szeszfőző kisüstökkel szemben. A rendelet kézhezvétele után a pénzügyi közegek kötelesek az összes, szeszmérő géppel el nem látott kisüstököt lepecsételni, a jövőben a szeszfőzés időtartama alatt a legszigorúbb ellenőrzést gyakorolni és az üstőt a bejelentett szesz kitermelése után újból hatóságilag lepecsételni.

Csikmegeye tenyészbikákat importálnak. Csikvármegye állattenyésztési bizottsága nem régiben tartott gyűlésén elhatározta, hogy a községekben hiányzó tenyészbikákat állami segítséggel befogja beszerezni. Összesen szükség van 30 pirosarka és 2 fehér bikára. A gyűlés úgy határozott, hogy a hiányzó tenyész állatok import útján szerzik be, melynek lebonyolítását Vogei Jakab főállatorvos, Fülöp József gyergyószentmiklósi állatorvos és az érdekelte községek egy-egy kiküldöttjéből álló bizottságra bízták.

MEZŐGAZDAKNAK!

NOSPRASEN

peronospora, szőlómoly (szénaféreg), savanyuféreg, Botrytis és minden rovar ellen, amely a szőlőnek és gyümölcsnek rágással árt.

ZELIO készítmények

patkányok és egerek biztos irtására.

SOLBAR a szőlő lisztharmat, a levél-fodrosodás és rövid ízűség ellen.

APHIDON levél- és vértetű ellen.

Trágyalé, 46 % N

speciális trágya szőlőnek és gyümölcsösnek.

Leuna-salétrom 26 % N

visszamaradt vetések különleges fejtrágyázásához.

Kénsavas ammoniák, 20,6 % N

répa, burgonya stb. trágyázásához.

Kaphatók minden mezőgazdasági üzletben, drogeriában stb. vagy alábbi cégnél!

ROMANIL Rt.

Timișoara, I. Banathaus,

amelynek mezőgazdasági osztálya készséggel és díjmentesen válaszol mezőgazdasági kérdésekre.

A szőlómoly elleni védelem megoldva.

ARZOLA **MOLEX**

Arzénpermetezőszer.

Arzénpermetezőpor.

Bordóiléhez már a legelső permetezéstől kezdve állandóan keverjen 100 literenként 30—40 deka ARZOLÁT.

Virágzaskor és július vége felé egyszer-kétszer porozza meg a fürtöket MOLEX arzénporral.

Kérjen ismertetőt!

Kapható:

Gergely Ferenc utóda, Kolozsvár, Piața Unirei 21. Biharvármegyei Gazdasági Egyesület Oradea, Alea Romei 1. Szolnokdobokavármegyei Gazdasági Egyesület, Dej. „HANGYA” Szövetkezet Aiud és fiókjai. Spliz Mór, Careii-Mari. Szatmármegyei Gazdasági Egyesület, Satmar. Eszényi J. Turda.

42

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytárs. Cluj-Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás király-tér) 7. sz.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. — Saját tőkéi 77 millió lej. Affiliált intézetei: Tordaaranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagynyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és hitel Rt. Szászrégenben és Népbank Rt. Bánffyhadon, Minden bankügyletet a tégelynyősebben végez. — Engedélyezett devizahely. — Áruraktár a vasút mellett.

3005

Fontos Kanadába utazók részére!

Azon németek, magyarok, rutének és szerbek, 1. akiknek Kanadába való kivándorlási engedélyük van és 2. akik földművesek és mezőgazdasági munkások, egészségesek és írni, olvasni tudnak, utazhatnak csak a május, június, július és augusztus közepén induló hajókon.

A Kanadába való bevándorlási vizumot irodánk ingyen szerzik meg.

Az utasokat saját hivatalnokaink kísérik a kikötőig.

Ingyen utazás senkinek sem engedélyeztetik.

Minden felvilágosítást ingyen és készségesen ad, a CANADIAN PACIFIC RAILWAY-COMPANIA: „TRANZIT” bucuresti vezérképviselete Calea Grivitei 157. szám. vagy annak fiókja: ORADEA, Bulvardul Reg. Ferdinand 25. Sürgőnycim: „TRANZIT”.

